

Kommuner som deltok i solarieilsynskampanjen 2022

Ref	Dato	Saksbehandler
22/01262	1. juli 2022	Ingeborg Elise Nakken Ingeborg.nakken@dsa.no Tlf: 67 16 25 74

Orientering om virksomhetsbegrepet og kravet til Solarieprøven

Innledning:

I forbindelse med tilsynskampanjen for solarier har det oppstått en del spørsmål og usikkerheter rundt noen av kravene i strålevernforskriften, deriblant hvem tilsynet skal rette seg mot og hvem som må ha bestått Solarieprøven. Det er særlig i tilfeller hvor solarievirksomheter har solsenger i treningssentre og lignende at det har oppstått diskusjoner om hvem tilsynet skal rette seg mot og hvem som må ta Solarieprøven. De siste årene har noen av virksomhetene også organisert seg på en ny måte ved at de nå leier lokalene solsengene står i av treningsstudioene. Det hevdes da at treningssenteret ikke er involvert i driften og at tilsynet må rette seg mot virksomheten som eier solsengene, samt at solstudioet er ubetjent og at kun daglig leder må ta Solarieprøven. DSA har derfor foretatt en nærmere vurdering av disse problemstillingene.

Virksomhetsbegrepet – hvem tilsynet skal rette seg mot:

DSA har erfart at treningssentre og lignende som har solarier i sine lokaler, anfører at tilsynet ikke skal rettes mot dem, men mot eier av solariene. Virksomhetsbegrepet i strålevernforskriften omfatter alle virksomheter som «tilbyr soling i solarier». Det fremkommer av forarbeidene til strålevernloven at virksomhetsbegrepet skal tolkes vidt, jf Ot.prp nr. 88 (1998-99). DSA har i «Veileder til kommunenes tilsyn med solarier» angitt at i tilfeller hvor frisører, treningssentre etc. leier solarier og tilbyr soling til kundene skal tilsynet rettes mot den virksomheten som tilbyr solarier i, eller i tilknytning til, sine lokaler.

Etter den forrige tilsynskampanjen med solarier i 2017 kom det flere klagesaker. I 2017 ble noen av tilsynene foretatt av DSA, og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) var derfor klageinstans for disse klagesakene. I en avgjørelse av 14. september 2018 ble DSAs vedtak om pålegg om retting og tvangsmulkt opprettholdt. Saken gjaldt solarier plassert i et treningsstudio der Mida Sol AS var eier av solariene, og treningssenteret eide lokalet hvor solariet var plassert. HOD uttalte her at «*Klager anfører at det er Mida Sol AS og ikke Trento AS som er rette "virksomhet" da det ikke bare kunder ved treningssenteret har adgang til solariene, og det er Mida Sol AS som eier solariene og at treningssenteret Trento AS kun eier lokalene der solariene er plassert. HOD er ikke enig i denne forståelsen. Strålevernforskriften retter seg mot den virksomheten som "tilbyr soling i solarier". Forskriften er fleksibel og gir rom for ulike driftsmodeller, men slik leieforholdet og plasseringen er i dette tilfellet, vil den ansvarlige virksomhet være virksomheten der solariet er plassert, altså Trento AS.*»

Det samme ble lagt til grunn av HOD i flere andre lignende klagesaker.

DSA finner etter dette at det er klart at tilsynet skal rette seg mot den virksomhet som tilbyr solarier i, eller i tilknytning til, sine lokaler, uavhengig av hvem som eier solariene.

Solarieprøven:

Strålevernforskriften § 38 sier at «Virksomheten skal sørge for at ansvarlig for daglig drift av solarier og ansatte med kundekontakt har bestått en kunnskapsprøve».

DSA har i veileder til virksomhetene presisert hva som ligger i begrepene «ansvarlig for daglig drift» og «ansatte med kundekontakt». Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har også uttalt seg om dette, blant annet i uttalelser til Solarieforeningen. DSA vil her gjennomgå de ulike kildene, og gi en veiledning om hvordan begrepene skal forstås.

Veileder utgitt av DSA:

I veileder nr. 3 «Veileder til solstudioinnehavere og de som tilbyr soling i solarium» uttaler DSA at «ansvarlig for daglig drift» er den som er ansvarlig for at alminnelig/mindre vedlikehold, daglig kontroll med/ettersyn av solariene, skifte av rør og lignende blir utført. Det presiseres også at det ikke er tilstrekkelig at utleier/eier av solariene har tatt Solarieprøven dersom leietaker/tilbyder av solarium er den som etterser og gjør mindre vedlikehold i det daglige.

Det er også gitt eksempler på hvem som er å anse som «ansatte med kundekontakt». Dette er for eksempel alle som jobber i resepsjon eller lignende på

Postadresse Postal address
Postboks 329 Skøyen, 0213
Oslo, Norway

T: +47 67 16 25 00
F: +47 67 14 74 07

Besøksadresse Office
Grini næringspark 13, 1361
Østerås, Norway

dsa.no
dsa@dsa.no

Swift address DNBANOKK
Bankkonto Bank account
8276 01 00494

IBAN NO76 8276 01 00494
Org.nr. 867 668 292

treningssentre/svømmehaller/hotell/bensinstasjoner eller lignende og som har naturlig mulighet for kommunikasjon med solariekunder. DSA mener at det sentrale her er om det er naturlig for solariekunder å henvende seg vedkommende med eventuelle spørsmål. Dersom dette er tilfelle tilsier det at vedkommende er «ansatte med kundekontakt».

Uttalelser fra Helse- og omsorgsdepartementet:

I brev av 19. oktober 2017 til Advokatfirma Bull Årstad uttalte HOD seg om strålevernforskriftens krav til solarievirksomhetene. Brevet var foranlediget av henvendelser fra advokatfirmaet til HOD om behov for avklaring om hvordan kravene i strålevernforskriften skal forstås, og det ble hevdet at tilsynsmyndighetenes tolkning og praksis var en innskjerping av departementets tidligere uttalelser.

Om kravet til Solarieprøven uttalte HOD at «ansvarlig for daglig drift» og «ansatte med kundekontakt» vil i praksis si daglig leder og enhver ansatt som har naturlig mulighet for kommunikasjon med kundene. HOD uttalte videre at hvem dette er må bero på en konkret vurdering av den aktuelle virksomhetens drift.

HOD uttalte seg også om kravet til Solarieprøven i flere av klagesakene etter tilsynskampanjen i 2017. I saken nevnt ovenfor uttalte HOD at det ikke var tilstrekkelig at det kun var personalet ved en servicetelefon som hadde bestått Solarieprøven. Det fremkommer videre at «*Kunnskapskravet omfatter enhver ansatt som har naturlig mulighet for kommunikasjon med kundene eller brukerne av solariet. Under tilsynet ble det avdekket at treningssenteret er delvis betjent og at ansatte har kundekontakt. Solariene er plassert i Trento AS sine lokaler og enhver kunde av solariet vil måtte passere resepsjonen til treningssenteret. Det vil da være naturlig å oppfatte at det er treningssenteret som tilbyr solariene, og ansatte i resepsjonen der vil ha naturlig mulighet for kommunikasjon med brukerne av solariet, og må dermed ha bestått Solarieprøven.*»

HOD kom også til samme konklusjon i flere andre klagesaker etter tilsynskampanjen.

Vurdering:

DSA har lagt til grunn at hvem som anses som «ansvarlig for daglig drift» er den eller de som gjør daglig ettersyn/kontroll med solariene og er ansvarlig for mindre vedlikehold. Ansvar for daglig drift kan være delt mellom flere, og det er da flere som må ta Solarieprøven. Hvem som er ansvarlig for daglig drift må vurderes uavhengig av hvordan virksomheten har organisert eier/utleier-forhold. Noen større virksomheter/kjeder har organisert seg slik at det er en person sentralt i virksomheten som anses som ansvarlig for daglig drift av solsenger over hele landet. DSA mener at det er klart at en person ikke alene kan ha ansvar for daglig ettersyn og kontroll med solsenger i en annen del av landet. Her må det også være en lokal person som anses som ansvarlig for daglig drift.

Postadresse Postal address
Postboks 329 Skøyen, 0213
Oslo, Norway

T: +47 67 16 25 00
F: +47 67 14 74 07

Besøksadresse Office
Grini næringspark 13, 1361
Østerås, Norway

dsa.no
dsa@dsa.no

Swift address DNBANOKK
Bankkonto Bank account
8276 01 00494

IBAN NO76 8276 01 00494
Org.nr. 867 668 292

Når det gjelder hvem som anses som «ansatte med kundekontakt» mener DSA at, basert på kildene som er gjennomgått ovenfor, det sentrale er om den ansatte har naturlig mulighet for kommunikasjon med solariekundene. Dette må vurderes uavhengig av hvordan virksomheten har organisert seg mht. leie/eierforhold. Det vil si at en ansatt i resepsjonen i et treningssenter hvor solsengene er plassert i treningssenterets lokaler, vil ha naturlig mulighet for kommunikasjon med kundene, uavhengig av hvem som eier solsengene eller lokalet de står i. Dette gjelder også ansatte i svømmehaller, kiosker og lignende hvor solsengene ligger i, eller i tilknytning til deres lokaler. DSA viser også til at HOD har lagt til grunn at kravet gjelder «enhver ansatt» som har kundekontakt. Dette innebærer at ved eksempelvis treningssentre der det ikke er resepsjon, men andre ansatte som arbeider i lokalene, vil disse også kunne ha kundekontakt, og må ta Solarieprøven. Dette må bero på en konkret vurdering av om vedkommende har naturlig mulighet for kommunikasjon med solariekunder.

Vennlig hilsen

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet

Lill Tove Nilsen
Fung. seksjonssjef

Ingeborg Elise Nakken
Seniorrådgiver

Postadresse Postal address
Postboks 329 Skøyen, 0213
Oslo, Norway

T: +47 67 16 25 00
F: +47 67 14 74 07

Besøksadresse Office
Grini næringspark 13, 1361
Østerås, Norway

dsa.no
dsa@dsa.no

Swift address DNBANOKK
Bankkonto Bank account
8276 01 00494

IBAN NO76 8276 01 00494
Org.nr. 867 668 292